

ning af den amerikanske konjunktur vil derfor sikkert først og fremmest vise sig deri, at den nuværende stabilitet i prisniveauet afløses af et svagt fald. Dette vil formentlig navnlig finde udtryk i en vis nedgang i priserne på landbrugsvarer; denne tendens vil dog kunne ændres som følge af en dårlig verdenshøst i 1949. En formindskelse af aktiviteten i U. S. A. vil muligvis også få konsekvenser for nogle af de internationale råvaremarkeder i det omfang, hvor det ikke drejer sig om varer til rustningsformål.

I de europæiske lande vil der sandsynligvis ligesom i U. S. A. være en tendens til stabilisering af de økonomiske forhold, dels som følge af statsmagtens indgreb med det formål at begrænse inflationstrykket, dels på grund af den efterhånden noget forbedrede forsyningssituation.

Ved vurderingen af de konsekvenser, dette vil få for priserne på de danske import- og eksportvarer, må det som allerede nævnt tages i betragtning, at priserne på landbrugs-eksporten til England er bundet indtil oktober. Derimod vil måske priserne på landbrugets eksport til de sekundære markeder falde noget, ligesom det må forventes, at den øgede industriproduktion i Vesteuropa og de almindelige bestræbelser på at øge eksporten kan berede vanskeligheder for den danske industrieksport.

De foreliggende pristal for eksportvarer fra U. S. A. og U. K. tyder nærmest på, at stigningen har kulmineret i andet halvår af 1948 og er blevet afløst af en vis stabilitet. Nettovirkningen i 1949 på den indenlandske økonomiske aktivitet af disse forskydninger i udlandet vil næppe blive betydelige. Engros-pristallet vil muligvis udvise et mindre fald, medens detail-pristallet rimeligvis ikke vil ændres af den grund. Ej heller kan det ventes, at prisændringerne vil udøve nogen større indflydelse på den betydelige formindskelse af den indenlandske indkomststrøm, som skyldes underskuddet på betalingsbalancens løbende poster. Derimod kan der være grund til at understrege, at stabiliteten i udlandets priser, om den bliver til virkelighed, i høj grad må øge de betænkeligheder, der knytter sig til en yderligere stigning i det indenlandske pris- og omkostningsniveau.

3. Det bestående kompleks af *tilskuds- og rabatordninger* har først og fremmest betydning gennem virkningen på detailpristallet og derved på lønreguleringen. Ved et skøn over konsekvenserne af en ændring eller et bortfald af disse ordninger må der imidlertid også tages hensyn til de videre virkninger, som vil følge af de dermed forbundne forskydninger i statsfinanserne. Det er derfor nødvendigt at opstille de forudsætninger, under hvilke ændringer foretages, ret nøje.

a. Såfremt ordningerne ophæves, uden at der sker andre ændringer i finanspolitikken (tilskud, skattenedsættelse), vil priserne stige betydeligt, og dette vil sikkert finde sted, uanset det store overskud på statsbudgettet, som ville blive resultatet af tilskuddenes bortfald. Alene rabatordningerne og tilskuddene til brød, mælk, flæsk og tøj reducerer i øjeblikket pristallet med over 15 points, hvortil kommer sukkerordningen, tilskuddet til importeret brændsel samt den indirekte virkning af kornordningen.

b. En reduktion af tilskuddene vil kunne ledsages af sådanne andre foranstaltninger (børnetilskud, skattelettelse), at virkningen på pristallet bliver væsentligt mindre end ovenfor. Den indkomstformindskelse, der udgår fra statsfinanserne, vil derved blive forholdsvis mindre end i tilfældet ovenfor. Såfremt virkningerne skal neutraliseres gennem nedsættelse af beskattningen, er det sandsynligt, at provenutabet bliver meget betydeligt. Vælger man en børnetilskudsordning, bliver udgiften for staten mindre; men den forringelse i indkomstforholdene for alle familier uden børn, som dette vil medføre, vil ikke finde udtryk i pristallet; et forhold, som kan vanskeliggøre fortsættelsen af pristalsreguleringen af lønningerne.